

Razvitost slovenske digitalne družbe: nameni uporabe interneta in s tem povezane težave

Uporaba interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, Slovenija, 2019

Internet redno uporablja 83 % oseb, starih 16–74 let; 49 % 16–74-letnikov uporablja neposredno sporočanje, 47 % e-bančništvo, 6 % jih prek interneta upravlja pametne gospodinjske aparate ali naprave. 11 % jih je v zadnjih 12 mesecih prejelo prirejeno elektronsko sporočilo (phishing).

V 1. četrtletju 2019 je internet redno uporabljalo 83 % oseb, starih 16–74 let (v 2018: 80 %), 74 % 16–74-letnikov je internet uporabljalo vsak dan ali skoraj vsak dan (v 2018: 71 %), 69 % pa večkrat na dan (v 2018: 65 %). Odstotek rednih uporabnikov interneta je še vedno najnižji med 65–74-letniki (47 %); temu odstotku enak je tudi odstotek tistih 65–74-letnikov, ki interneta niso še nikoli uporabljali.

Koliko rednih uporabnikov interneta je v posamezni starostni skupini?

Vir: SURS

© SURS

Za dostop do interneta je velika večina rednih uporabnikov interneta uporabljala pametni telefon (92 % (v 2018: 85 %)). 61 % jih je za to uporabljalo prenosni računalnik (v 2018: 63 %), 48 % namizni računalnik (enako kot v 2018), 26 % tablični računalnik (v 2018: 25 %) in 6 % druge mobilne naprave, npr. igralno konzolo, e-bralnik, pametno uro (v 2018: 4 %).

Več kot polovica neuporabnikov interneta sodi v starostno skupino 65–74 let

Digitalni razkorak, tj. neenakost, ki jo povzroči nezmožnost dostopa in uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij, je najvišji med osebami, starimi 65 ali več let. Do 1. četrtletja 2019 je bilo med vsemi 16–74-letniki 13 % takih, ki interneta niso še nikoli uporabljali (v 2018: 16 %); med 65–74-letniki je bilo takih več kot polovica (51 %), med 55–64-letniki 35 %, med 45–54-letniki 10 % in med 35–44-letniki 3 %.

Največ jih je na vprašanje, zakaj niso še nikoli uporabljali interneta, odgovorilo (lahko so navedli več razlogov), da jih internet preprosto ne zanima (59 %) in da interneta ne potrebujejo, da se jim zdi nekoristen (56 %); 28 % jih je navedlo, da nimajo dovolj znanja za uporabo računalnika, interneta (32 % teh oseb je bilo starih 65–74 let, 26 % 55–64 let, 23 % 45–54 let in 18 % 35–44 let).

7 % neuporabnikov interneta je odgovorilo, da interneta ne uporabljajo, ker imajo pomisleke glede zasebnosti ali varnosti (npr. ne zaupajo, da je sporočanje osebnih podatkov prek interneta varno, bojijo se računalniških virusov). Za 11 % neuporabnikov interneta pa je internetne aktivnosti namesto njih izvedla druga oseba.

Skoraj polovica 16–74-letnikov uporablja internet za neposredno sporočanje

Internet je za komuniciranje v digitalni družbi nepogrešljiv. V 1. četrtletju 2019 je uporabljalo storitve za neposredno sporočanje in izmenjavalo sporočila prek programov, kot so Viber, WhatsApp, Skype itd., 49 % oseb, starih 16–74 let; telefoniralo ali videotelefoniralo s spletno kamero prek interneta je 42 % 16–74-letnikov.

30 % 16–74-letnikov pa je na spletnih straneh ali mobilnih aplikacijah objavljalo ali delilo z drugimi lastne fotografije, videoposnetke, besedila, glasbo, npr. na Snapchatu, Facebooku, Instagramu, Viberju.

Na spletnih družabnih omrežjih je sodelovalo (pošiljalo sporočila, objavljalo slike, urejalo profil, npr. na Snapchatu, Facebooku, Instagramu) 52 % oseb, starih 16–74-let. Največ uporabnikov spletnih družabnih omrežij je bilo v starostnih skupinah 16–24 let (89 %) in 25–34 let (76 %).

Število uporabnikov storitev elektronskega bančništva raste

Internet in informacijske tehnologije omogočajo, da ponudniki različnih storitev nudijo, uporabniki storitev pa uporabljajo različne storitve ne glede na poslovni čas ponudnikov ali lokacije uporabnika. Storitve e-bančništvo je na primer v 1. četrtletju 2019 uporabljalo 47 % 16–74-letnikov (v 2018: 42 %). Deleži uporabnikov te storitve po posameznih starostnih razredih so bili taki: med 25–34-letniki jih je bilo 63 %, med 35–44-letniki 62 % in med 45–54-letniki 57 %.

Storitve javne uprave eZdravje na portalu zVEM, npr. storitev eNaročanje, vpogled v lastno zdravstveno dokumentacijo je uporabljalo 15 % 16-74-letnikov. Delež uporabnikov te storitve je bil najvišji med osebami, starimi 35–44 let (21 %).

Zasebne dokumente, fotografije, glasbo, videoposnetke ali druge datoteke je shranjevalo na prostoru za hrambo podatkov na internetu oziroma v oblaku 30 % oseb, starih 16–74 let (v 2018: 24 %).

Upravljanje pametnih gospodinjskih aparatov ali naprav prek interneta (internet stvari)

Pametne naprave oziroma internet stvari so naslednji korak v digitalizaciji. Gre za povezovanje različnih naprav med seboj prek interneta. Tak primer so pametni gospodinjski aparati ali naprave, ki jih lahko upravljamo ali nadziramo z drugimi napravami prek interneta, npr. s pametnim telefonom.

Pametne gospodinjske aparate ali naprave, kot so termostat, pametna svetila, robotski sesalnik ali varnostni sistem, je prek interneta upravljalo ali nadziralo 6 % oseb, starih 16–74 let. Delež uporabnikov pametnih naprav je bil največji med 35–44-letniki (10 %), sledili so 25–34-letniki (8 %), 16–24-letniki (6 %), 45–54-letniki (5 %), 55–64-letniki (3 %) in 65–74-letniki (2 %).

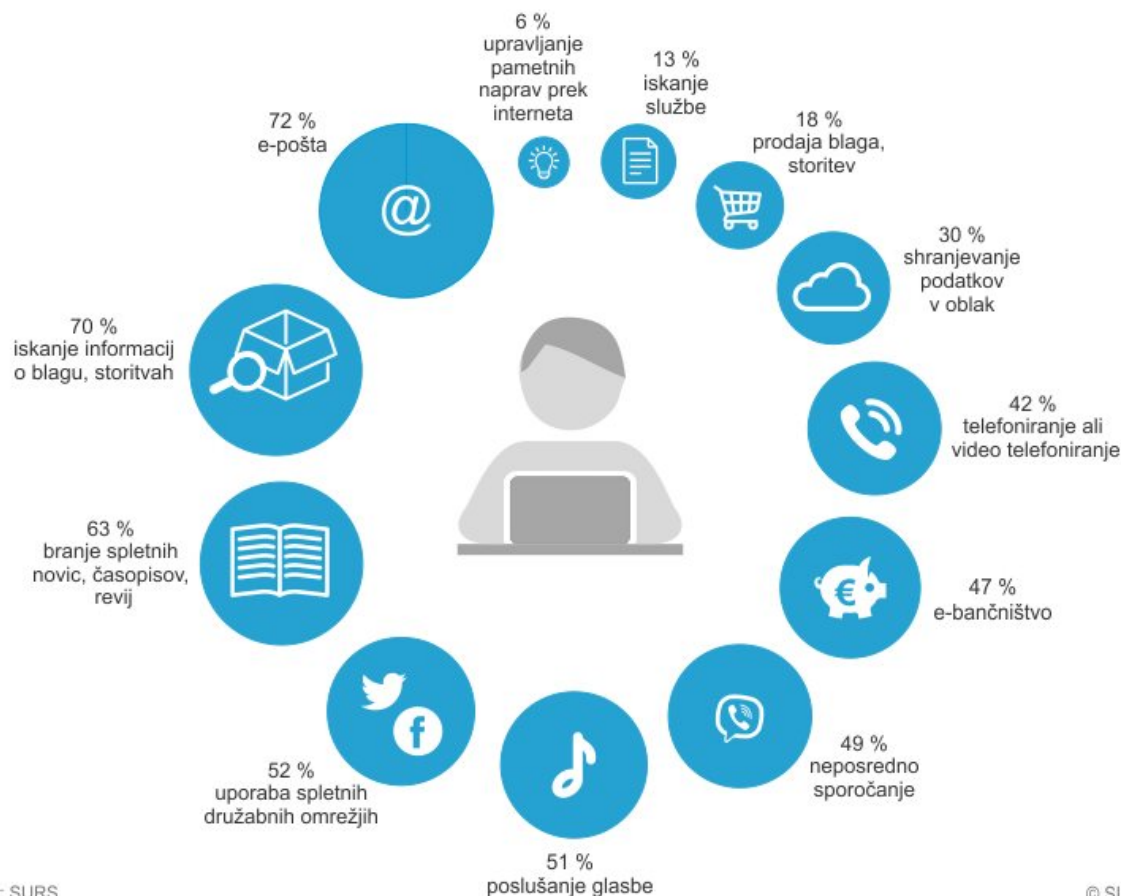
Najpogostejša težava v zvezi z uporabo interneta: prejem prirejenega elektronskega sporočila

Uporaba interneta, npr. za komuniciranje, spletno nakupovanje, uporabo storitev javne uprave, prinaša prednosti, hkrati pa uporabnike interneta izpostavlja novim potencialnim nevarnostim. V 1. četrtletju 2019 je bilo med osebami, starimi 16–74 let, 11 % takih, ki so (najmanj enkrat) v zadnjih 12 mesecih pred anketiranjem prejele prirejeno elektronsko sporočilo, katerega namen je bil pridobiti informacije o uporabnikih, npr. spletna gesla, uporabniška imena, podatke o kreditnih karticah itd. (phishing). 6 % jih je bilo preusmerjenih na lažne spletne strani, kjer so bile vprašane po osebnih podatkih (pharming). 2 % pa jih je bilo žrtev goljufije pri uporabi kreditne ali debetne kartice.

En odstotek oseb, starih 16–74 let, je v zadnjih 12 mesecih pred anketiranjem naletel pri uporabi interneta za zasebne namene na naslednje varnostne težave: okužbo z računalniškim virusom ali drugo okužbo, npr. z računalniškim črvom, trojanskim konjem, ki je povzročil izgubo podatkov ali časa; zlorabo na internetu razpoložljivih lastnih osebnih podatkov, kar je povzročilo diskriminacijo, nadlegovanje, ustrahovanje; vdor v njihov profil na družabnih omrežjih ali elektronsko pošto, zaradi česar so bile vsebine objavljene ali poslane brez njihove vednosti; otroci so dostopali do neprimernih spletnih strani.

1 % oseb, starih 16–74 let, ki so v zadnjih 12 mesecih pred anketiranjem uporabljale internet za zasebne namene (to je okoli 10.170 oseb), pa je bilo ali zaradi kraje njihove identitete, ali zaradi prejema prirejenega elektronskega sporočila, ali zaradi preusmeritve na lažno spletno stran finančno oškodovanih.

Deleži uporabnikov interneta (16–74 let) po namelih uporabe interneta, Slovenija, 1. četrletje 2019

Vir: SURS

© SURS

Metodološko opozorilo

Raziskovanje se delno izvaja kot ena od tehničnih podpornih aktivnosti (študije, vrednotenje in druge podlage, analize, strateški programski dokumenti) v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Kohezijskega sklada in Republika Slovenija.

Avtor/-ji: Gregor Zupan

Naslednja objava: 8. 10. 2020

Statistični urad Republike Slovenije

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:

telefon: (01) 241 64 04

faks: (01) 241 53 44

info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.